

Lichen sclerosus

Hvad er lichen sclerosus?

Lichen sclerosus er en kronisk betændelse i huden. Sygdommen medfører hvide pletter og tynd hud. Der kan komme forandringer i huden, både på kønsorganerne og andre steder på kroppen. Udslæt på penis er fem gange hyppigere end andre på steder på kroppen.

Sygdommen hedder også balanitis xerotica obliterans (BXO) og lichen sclerosus et atrophicus.

Hvad er symptomerne på lichen sclerosus?

Lichen sclerosus på penis kan give kløe. Den kan også vise sig som hurtigt opstået snæver forhud. I nogle tilfælde kan forhuden blive så snæver, at man kan have problemer ved vandladning.

Hos nogle giver forandringerne i huden ubehag, når man dyrker sex. Lichen sclerosus andre steder på kroppen er oftest uden symptomer, men det kan give kløe.

Hvilke symptomer skal du være særlig opmærksom på?

Hvis du får vedvarende sår eller udslæt på penis, specielt penishovedet, bør det undersøges af din egen læge. Forandringerne ved lichen sclerosus kan ligne dem, man får ved hudkræft (peniskræft). Sygdommen kan i enkelte tilfælde udvikle sig til kræft i de angrebne områder.

Hvordan stilles diagnosen?

Lægen stiller som regel diagnosen ud fra sygehistorien og de typiske hudforandringer. Nogle gange må man udelukke infektioner med svampe eller bakterier. En prøve af vævet kan bekræfte diagnosen.

Lichen sclerosus vil efterhånden være kendetegnet ved, at huden bliver tynd, hvid og rynket. Desuden får man ofte rifter og små sår, der fører til dannelse af ar, også i underhuden.

Hudforandringerne på penis sidder normalt på spidsen af penis og forhuden. Det er sjældent, at hudforandringerne ses på skaftet af penis og på pungen. Ofte begynder lichen sclerosus som en lidt hård ring på kanten af forhuden. Forandringer kan også ses i mellemkødet og omkring endetarmens åbning.

Der kan også komme udslæt andre steder på kroppen.

Hvorfor får man lichen sclerosus?

Årsagen er ukendt, men man har en mistanke om, at det er en autoimmun sygdom. Irritation fra urin kan spille en rolle. Sygdommen kan forekomme familiært hos både mænd og kvinder.

Hvordan behandler man lichen sclerosus?

Formålet er at helbrede eller lindre generne. Har man som mand lichen sclerosus andre steder end på penis, skal dette normalt ikke behandles.

Udslæt på penis skal behandles med god hygiejne og binyrebarkhormoncreme eller -salve. Salven smøres på to gange om dagen, indtil man har kontrol over pletterne - typisk i 10-14 dage. Symptomerne vender ofte tilbage, og behandlingen må gentages.

Hvis tilstanden varer ved, kan man henvises til hudlæge for en mere intensiv behandling. Kirurgisk omskæring, hvor for huden fjernes, kan afhjælpe symptomerne og fjerne eventuel snæver forhud.

Hvad kan jeg selv gøre?

Fugtighedscreme kan hjælpe med at holde huden smidig. Undgå at huden bliver irriteret, brug undertøj af bomuld og undgå stramme, tætsiddende bukser.

Hvordan udvikler sygdommen sig?

Tilstanden kan være kronisk tilbagevendende. Lichen sclerosus kan give smerter ved samleje og eventuelt smertefulde erektioner. Der kan opstå problemer ved vandladning samt snæver forhud. I sjældne tilfælde (formentlig 2-3 %) kan der opstå hudkræft og peniskræft.